

Komentarze i marginalia Biblii Jerozolimskiej do Ewangelii. Prymasowskie Wydawnictwo Gaudentium, Gniezno 1992, ss. 387.

Biblia Jerozolimska (*La Bible de Jérusalem*) zrobiła wielką karierę wśród współczesnych przekładów biblijnych. Choć jest to przekład francuskojęzyczny, ukazały się przekłady tego przekładu na wiele języków europejskich. Kto wie, czy do tego nie przyczyniły się przede wszystkim komentarze i odnośniki marginalne, z których Biblia Jerozolimska zasłynęła

Choć nie mamy takiego polskiego przekładu, to jednak z inicjatywy wspólnot neokatechumenalnych w Polsce ukazały się komentarze i marginalia Biblii Jerozolimskiej do niektórych ksiąg Pisma św. Przed paru laty ukazała się *Księga Psalmów* z komentarzem BJ przetłumaczonym przez śp. ks. Alfreda Cholewińskiego SI. Obecnie otrzymaliśmy drugą pozycję z tego cyklu, mianowicie *Komentarz i marginalia* do czterech Ewangelii przetłumaczone z BJ i opracowane przez biblistę gnieźnieńskiego, ks. Zbigniewa Kiernikowskiego, rektora Papieskiego Instytutu Polskiego w Rzymie. Podstawą tłumaczenia stało się nowe wydanie *Bible de Jérusalem* z 1981 r. dostosowane do czwartego wydania Biblii Tysiąclecia (1986). Edycja typograficznie bardzo pomysłowo i estetycznie rozwiązana. W ten sposób otrzymaliśmy nowy podręczny komentarz do Ewangelii (bez tekstu) w języku polskim. Ciągłe mamy za mało komentarzy...

„Chociaż inicjatywa przybliżenia wiernym języka polskiego komentarza Biblii Jerozolimskiej powstała w kontekście wspólnot neokatechumenalnych, możemy sobie życzyć, by ten komentarz służył jak najszerszym kręgom odbiorców jako narzędzie przy studiowaniu Pisma świętego i pomagał wnikaniu w zmysł Boży”. Te słowa Prymasa Polski, kard. Józefa Glempa ze wstępu do recenzowanego komentarza powinny być zachętą nie tylko do kontynuacji takiego komentarza Biblii Jerozolimskiej, lecz także do inicjatywy przekładu całej *Bible de Jérusalem* na język polski. Inicjatywa na pewno trudna i kosztowna, ale nie wolno o czymś takim zapominać.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

AGNUS ET SPONSA

(Księga pamiątkowa ku czci o. prof. Augustyna Jankowskiego)

Bibliografia prac publikowanych o. Augustyna Jankowskiego, 10—18; Chład St., ks., *Anèr téléios według Ef 4,13; 19—28*; Chmiel J., ks., *The Semiotics of Forgiveness in the New Testament*, 29—32; Dąbek T. M., BSB, „Kto chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje” (Mk 8,34), 33—46; Dupont J., OSB, *Historicité des Evangiles et méthode historique de l'Exégèse dans la Constitution dogmatique „Dei Verbum”*, 47—64; Frankowski J., ks., *Oblubieniec i Oblubienica (O potrzebie pewnych uściśleń w interpretacji Pnp)*, 65—68; Gieniusz A., CR, *Chrzcielne korzenie chrześcijańskiej preegzysten-*

cji według św. Pawła, 87—101; Gnilka J., ks., *Die grafé und die Schriften des Neuen Testaments*, 102—108; Grelot P., ks., *La Pâque Chrétienne dans la predication apostolique*, 109—123; Hałas St., ks., *Chrystus jako Baranek w 1 P*, 124—133; Jelonek T., ks., *Biblijne podstawy nauki Jana Pawła II o miłosierdziu*, 134—147; Jezierska E. J., OSU, *Bóg Ojciec wobec Syna Pierworodnego i synów przybranych (Rz 4,25 i 2 Kor 4,11)*, 148—158; Kuras B., OSU, *Czy nie wiecie, że jesteście świątynią?*, 159—167; Langkammer H., OFM, *Stary Testament o kapłaństwie i o kapłanach*, 168—182; Lebedziuk R., CR, *Szczególny udział męczenników w misterium niebieskiej liturgii Baranka w Apokalipsie św. Jana*, 183—195; Łach J., ks., *Nauka Jezusa o małżeństwie w Kazaniu na Górze (Mt 5,27—32)*, 196—215; Mendecki N., ks., *Początki instytucji synagogałnej*, 216—221; Muszyński H., bp, *„Gdzie Duch Pański — tam wolność” (2 Kor 3,17)*, 222—234; Pisarek St., ks., *„Miłość znieś wszystko i wytrwa do końca. Stégein i hypoménein w 1 Kor 13,7a i d*, 235—251; Romaniuk K., bp, *„Biblia i chrystologia”*, 252—263; Schürmann H., ks., *Jesu- Basileia — Verkündigung und das christologische Kerygma als Fundament und Mitte der Schrift*, 264—270; Stachowiak L., ks., *Zbawcze działanie Boże a grzechy Izraela według Iz 59, 1—21; 271—280*; Swierczek E., OFM, *Edukacyjny wymiar cierpienia — na podstawie Księgi Joba i Listu do Hebrajczyków*, 281—302; Włodarczyk St., ks., *Kwestia struktury, źródeł i rodzaju literackiego Łk 1—2*, 303—314; Zdziarstek R., OP, *„Żyjący — w — Chrystusie jako jedno z określeń człowieka ochrzczonego w Pawłowej wizji chrześcijanina*, 315—321

ANALECTA CRACOVIENSIA

1991, t. XXIII

Chład St., ks., *Głoszenie światła przez zmartwychwstałego Chrystusa (Dz 26,22—23)*, 167—181

1992, t. XXIV

Chład St., ks., *Funkcja kościelnych „ministrów” według Listu do Efezjan*, 121—128; Chmiel J., ks., *La narrativité dans l’Ancien Testament comme problème herméneutique*, 129—134; Kaczewski J., CSsR, *To katechon — ho katechon (2 Tes 2,6—7)*. *Krytyka nowych rozwiązań i własna propozycja*, 153—170

CZĘSTOCHOWSKIE STUDIA TEOLOGICZNE

1991—1992, t. XIX—XX

Chład St., ks., *Chrystus i Kościół według Ef 4,7—16; 7—21*; Cyran Wł., ks., *Główne tematy mowy Piotra w Dz 10,34—43; 23—36*; Matras T., ks., *Spis publikacji ks. prof. zw. dra hab. Stanisława Grzybka (1949—1991)*, 448—463; Ordon H., SDS, *Matka Jezusa w Ga 4,45; 37—46*; tenże, *Wspomnienie o śp. ks. prof. Feliksie Gryglewiczu*, 425—429; Pazera W., ks., *Problem sprawiedliwości społecznej w nauczaniu proroka Amosa*, 47—57

STUDIA SANDOMIERSKIE

1985—1989, t. V

Kończak A. Z., ks., *Rola rahamim Jahwe (Miłosierdzia Bożego) w dziele pojednania ludzi z Bogiem według Psalterza*, 317—326; Zimałek M., bp, *Ks. prof. Franciszek Rostaniec — teolog — biblista z Wyśmierzyc (1889—1942)*, 327—342

ŚLĄSKIE STUDIA HISTORYCZNO-TEOLOGICZNE

1989, t. XXII

Kozyra J., ks., *Nowotestamentalna nauka o Eucharystii*, 225—240; Pisarek St., ks., *Idea „trwania” (proskartérisis) w Dziejach Apostolskich*, 211—224

TARNOWSKIE STUDIA TEOLOGICZNE

1992, t. XI

Bednarz M., ks., *Teoria M. E. Boismarda. Próba wyjaśnienia kwestii synoptycznej*, 74—98; Brzegowy T., ks., *Oblubieńcza miłość Boga do człowieka w nauczaniu proroka Ozeasza*, 53—69; Żurek A., ks., *Od Septuaginty do Wulgaty*, 99—107

VADEMECUM BIBLIJNE

(Praca zbiorowa pod redakcją ks. Stanisława Grzybka
Kraków 1991, t. IV)

Chład St., ks., *Jezus Chrystus wczoraj i dziś ten sam zawsze i na wieki*, 181—194; Ehrlich E., OSU, *Problem kobiety na Piśmie św.*, 315—327; Ejsmont M., ks., *Blaski i cienie etyki Starego Testamentu*, 297—313; tenże, *Królestwo Boże*, 195—209; Grzybek St., ks., *Człowiek w Starym Testamencie*, 111—136; tenże, *Obraz Boga w Starym Testamencie*, 94—109; tenże, *Zmartwychwstanie w świetle ksiąg Starego Testamentu*, 154—165; Jankowski A., OSB, *Kościół Ciałem Chrystusa*, 211—224; Jelonek T., ks., *Eschatologia*, 83—93; Łach J., ks., *Miłość i Miłosierdzie w Biblii w świetle Psalterza*, 167—180; Mędała St., CM, *Etos Nowego Testamentu*, 251—257; Paściak J., OP, *Mesjanizm*, 137—153; Pisarek St., ks., *Duch Boży*, 59—70; tenże, *Życie i śmierć*, 71—82; Smereka Wł., ks., *Przymierze*, 43—53; Synowiec J. S., OFMConv, *Światopoglądowe trudności napotymane w pierwszych trzech rozdziałach Księgi Rodzaju*, 279—295; Szreder F., CR, *Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa*, 225—249; Wypych St., CM, *Cuda w Piśmie św.*, 329—344; tenże, *Grzech i nawrócenie*, 27—42; tenże, *Słowo Boże*, 7—25

Kraków

zestawił KS. TADEUSZ MATRAS